

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ทัศนคติต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของกรมคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้บำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดต่อขั้นตอนดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 และเพื่อเสนอแนวทางขั้นตอนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 122 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science) ในการคำนวณค่าสถิติที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบด้วยค่า t-test และค่า F-test ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษารูปภาพรวมได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน/ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ศึกษาส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ผลการวิจัยของคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ไม่เคยมีประวัติการกระทำความผิดมาก่อน มีความผิดฐานเสพยาเสพติด ไม่เคยเข้ารับการบำบัดอาการติดยาเสพติดมาก่อน

ส่วนที่ 2 ทัศนคติต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

ในภาพรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก จำแนกเป็นแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก โดยเห็นคุณค่าของพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ที่ให้โอกาสเข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ได้เข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟู โดยไม่ต้องต้องถูกดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมนอกจากนี้ยังเห็นว่าพระราชบัญญัตินี้ช่วยลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดได้ และเห็นว่าเมื่อผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแล้ว ทำให้พวกเขาเหล่านี้สามารถลด หรือเลิกการเสพยาเสพติดได้ และพ้นจากความผิดที่ถูกกล่าวหา แต่ควรมีการประเมินพฤติกรรมผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเมื่อครบกำหนดการฟื้นฟูทุกคนตามสภาพจริง

2. ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพยาหรือการติดยาเสพติด

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ควรชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการ ประโยชน์ที่ได้จากการตรวจพิสูจน์ ควรมีการแนะนำพร้อมทั้งให้ความรู้ก่อนดำเนินการตรวจพิสูจน์ และเห็นว่าศาลควรสั่งให้ตรวจพิสูจน์ในคดียาเสพติดโดยต้องมีการสืบพยานก่อน

3. ขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดี

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าหากผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดเป็นที่น่าพอใจ ศาลควรสั่งไม่ฟ้องและยุติการดำเนินคดี แต่ถ้าผลการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดไม่เป็นที่น่าพอใจ อัยการสั่งยื่นฟ้องต่อศาลทันที

4. ขั้นตอนการสอบสวน

ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นว่าการจับกุมผู้ต้องหาติดยาเสพติดในแต่ละรายนั้นต้องจับได้ในขณะที่เสพยาจริง จำเป็นต้องมีหลักฐานยืนยันที่เพียงพอและชัดเจนและยอมรับว่าตนเองกระทำความผิดจริง

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร

ในการศึกษาความแตกต่างของตัวแปรที่ได้ศึกษาระหว่างข้อมูลพื้นฐาน/ลักษณะส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ พฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประวัติการกระทำความผิดติดยาเสพติด สถานความผิด ประวัติการเข้ารับการบำบัดยาเสพติด กับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ไม่แตกต่างกัน

**ข้อเสนอแนะจากการศึกษาต่อการพัฒนาการดำเนินงานตาม
พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
พ.ศ. 2545**

การศึกษาเรื่อง “ทัศนคติต่อการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ของผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของกรมคุมประพฤติในเขตกรุงเทพมหานคร” นั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เสนอข้อคิดเห็นที่พอจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อควมมีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็นประเด็น ดังนี้

ในด้านปัญหาสถานฟื้นฟู คือการที่มีสถานฟื้นฟู รองรับไม่เพียงพออันเนื่องจากเงินงบประมาณที่ได้รับน้อย นับว่ามีความสำคัญมากทั้งนี้เนื่องจากความต้องการมีมากแต่การรองรับมีไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถส่งผู้ฟื้นฟูเข้ารับการฟื้นฟูได้เหมาะสมตามโปรแกรมการฟื้นฟู ส่งผลให้ผู้ฟื้นฟูไม่ได้รับการบำบัดด้วยวิธีที่ถูกต้องกับแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการคือ

สำหรับสำนักงานคุมประพฤติทุกแห่ง ควรมีการจัดเก็บข้อมูลเชิงสถิติของผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ที่คณะอนุกรรมการฯ วินิจฉัยว่าให้เข้ารับการฟื้นฟู ทั้งแบบ ควบคุมตัวเข้มงวด ไม่เข้างวด และที่ส่งเข้าไปรับการฟื้นฟูตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนผู้เข้ารับการฟื้นฟูที่มีการปรับเปลี่ยนโปรแกรมการฟื้นฟูทั้งนี้เพราะการที่มีสถานฟื้นฟูไม่เพียงพอ ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์ประเมินความต้องการการใช้สถานที่ฟื้นฟูและการเตรียมการแก้ไขปัญหาระยะยาวเรื่องสถานฟื้นฟู

1. ขั้นตอนการสอบสวน

- 1.1 ควรปรับปรุงในขั้นตอนของการจับกุม โดยต้องมีหลักฐานที่แน่ชัด
- 1.2 มีเครื่องมือในการตรวจปัสสาวะที่มีประสิทธิภาพ
- 1.3 ดำรวจควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นธรรม และปฏิบัติต่อผู้ถูกจับกุมทุกคน

อย่างเท่าเทียมกัน

2. ขั้นตอนการตรวจพิสูจน์การเสพหรือการติดยาเสพติด

- 2.1 ศาลควรให้มีการสืบพยานเพิ่มเติม

2.2 ศาลมีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาคดีโดยไม่ควรดูสำนวนการสอบสวนเพียงอย่างเดียว

2.3 ควรขยายสถานที่ในการตรวจพิสูจน์เพิ่มมากขึ้น

3. ขั้นตอนการชะลอการฟ้องศาลดำเนินคดี

3.1 ควรมีหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการวินิจฉัยว่าผลเป็นที่น่าสนใจหรือไม่ น่าพอใจ ควรมีเกณฑ์ที่ชัดเจน

4. ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

4.1 ในการกำหนดแผนฟื้นฟูของคณะกรรมการ ควรพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นรายบุคคล

4.2 ควรมีการประเมินพฤติกรรมเป็นระยะ จนกระทั่งครบกำหนดการฟื้นฟู

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัวและไม่ควบคุมตัวเพื่อจะได้ทราบถึงข้อดีและข้อเสียจนนำไปสู่การพัฒนาขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เหมาะสมต่อไป

2. ควรมีการศึกษาถึงพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ในแง่ของข้อดีและข้อเสียในการนำมาปฏิบัติ